Breadcrumb

1. Αρχική
2. Entity Print

Δημοσιεύτηκε: 08/01/2016 Ενημερώθηκε: 08/01/2016

Ρευστή η κατάσταση με το περιουσιολόγιο

Προβολή σε μορφή PDF

Η άφιξη του περιουσιολογίου αναμενόταν για το καλοκαίρι ή το φθινόπωρο του 2015. Παρόλα αυτά, βάσει εξαγγελιών του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών κ. Τρύφωνα Αλεξιάδη και άλλων στελεχών της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, η νομοθέτηση του περιουσιολογίου είναι πλέον ορατό ότι θα τοποθετηθεί το πρώτο εξάμηνο του 2016. Συνεπώς, το περιουσιολόγιο εκτιμάται ότι θα αποτελέσει το πιο «καυτό» φορολογικό και φοροτεχνικό ζήτημα του νέου έτους.

Στο ίδιο νομοθετικό πλαίσιο, αναμένεται επίσης να υπάρξει πρόβλεψη για ένα μεταβατικό στάδιο δήλωσης εισοδημάτων που δεν είχαν συμπεριληφθεί σε προηγούμενες δηλώσεις κατά τον προβλεπόμενο χρόνο. Η συγκεκριμένη πρακτική θα υιοθετηθεί στα πλαίσια της δημιουργίας μίας αρχικής και πραγματικής βάσης για το περιουσιολόγιο, ώστε από το 2017 να μπορούν να ελέγχονται με ευκολία οι αυξήσεις και μειώσεις της περιουσίας του κάθε φορολογούμενου. Σε αυτή την κατεύθυνση θα συμβάλλει σημαντικά και η εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχου φυσικών προσώπων, οι οποίες έχουν αναπτυχθεί από τον ΟΟΣΑ και έχουν σε σημαντικό βαθμό ενσωματωθεί στην εθνική φορολογική μας νομοθεσία.

Σε κάθε περίπτωση, το συγκεκριμένο στάδιο θα έπρεπε να είναι διακριτό από το περιουσιολογίο ώστε ο κάθε φορολογούμενος να έχει χρόνο να εξετάσει αν χρειάζεται να προβεί σε συμπληρωματικές ή τροποποιητικές δηλώσεις μέσω TaxisNet ή μέσω χειρόγραφης υποβολής. Οι εν λόγω δηλώσεις, ή οποιαδήποτε άλλα έντυπα ενδέχεται να οριστούν, δεν είναι απαραίτητο ότι θα περιλαμβάνουν

αδήλωτα εισοδήματα που έπρεπε να φορολογηθούν σε προγενέστερο χρόνο αλλά μπορούν να περιέχουν ποσά που δεν δηλώθηκαν λόγω μη υποχρέωσης του φορολογούμενου. Ας μην ξεχνάμε για παράδειγμα ότι πριν την επιβολή της εισφοράς αλληλεγγύης τα περισσότερα απαλλασσόμενα ποσά του κωδικού 659 δεν συμπληρώνονταν υποχρεωτικά, παρά μόνο στις περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι ήθελαν να τα επικαλεστούν στα πλαίσια της ανάλωσης κεφαλαίου.

Ως προς το περιεχόμενο του περιουσιολογίου, η κατάσταση είναι ιδιαίτερα ρευστή και ως ένα βαθμό αδιευκρίνιστη. Σίγουρη μπορεί να θεωρηθεί η δήλωση τραπεζικών καταθέσεων εσωτερικού και εξωτερικού. Τόσο οι καταθέσεις στην Ελλάδα όσο και στην αλλοδαπή αποτελούν ένα απόθεμα σε μετρητά που μπορεί να χρησιμοποιηθεί άμεσα για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων. Επιπρόσθετα, οι τόκοι των καταθέσεων αποτελούν μία φορολογητέα ύλη για το Δημόσιο το οποίο έχει να λαμβάνει το 15% εξ αυτών βάσει του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Αναφορικά πάντως με τις καταθέσεις του εξωτερικού πρέπει πάντα να λαμβάνονται υπόψη οι Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (ΣΑΔΦ) μεταξύ του εκάστοτε συμβαλλόμενου κράτους και της Ελλάδας, οι οποίες μπορεί να προβλέπουν ένα διαφορετικό χειρισμό αναφορικά με το συντελεστή και τον τόπο φορολόγησης των τόκων. Αξίζει σε αυτό το σημείο να τονιστεί ότι ένας Έλληνας φορολογούμενος δύναται να έχει τραπεζικούς λογαριασμούς και καταθέσεις σε χώρες του εξωτερικού, εφόσον βέβαια με τα δηλωθέντα εισοδήματά του δικαιολογεί και καλύπτει τα σχετικά ποσά. Δηλαδή, η ύπαρξη χρημάτων στο εξωτερικό δεν αποτελεί εκ προοιμίου μία μεμπτή ή παράνομη πρακτική αλλά είναι απόρροια της ελεύθερης κίνησης κεφαλαίων που ισχύει κατά κανόνα, με εξαίρεση την παρούσα οικονομική συγκυρία.

Επιπρόσθετα, ως προς τα ρευστά διαθέσιμα του κάθε φορολογούμενου, θα πρέπει να δηλωθούν χρηματικά ποσά που βρίσκονται σε θυρίδες ή σε οποιαδήποτε άλλη τοποθεσία εκτός του τραπεζικού συστήματος. Η συγκεκριμένη υποχρέωση αναμένεται να ισχύσει για ποσά άνω των 15.000€, μολονότι το πόθεν έσχες σε περίπτωση απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και η φορολόγηση βάσει τεκμηρίων δεν συμβαδίζει με κάποιο τέτοιο σκεπτικό. Πιο συγκεκριμένα, αν ένας φορολογούμενος σε μελλοντικό χρόνο πραγματοποιήσει μία αγορά αυτοκινήτου ύψους 15.000€ και αυτά τα χρήματα βρίσκονται σε μία θυρίδα ίσως κληθεί να δικαιολογήσει την προέλευσή τους και να ρωτηθεί για το λόγο που δεν τα δήλωσε. Σε αυτή την περίπτωση, θα χρειαστεί βάσει δηλώσεων και πινάκων ανάλωσης κεφαλαίου να αποδείξει την πηγή προέλευσης. Συνεπώς, ίσως στην παρούσα φάση

να είναι ουσιαστικό να δηλωθούν όλα τα χρηματικά ποσά που διαθέτει ένας φορολογούμενος ώστε σε μελλοντικό χρόνο να μην κληθεί από την Εφορία και να μη χρειαστεί να αναλωθεί με σχετικές διαδικασίες φορολογικής συμμόρφωσης.

Σε κάθε περίπτωση, σημαντικό ζήτημα έχει ανακύψει αναφορικά με το χειρισμό που θα έχουν τα τιμαλφή από το περιουσιολόγιο. Σε πολλά σπίτια μπορεί να βρίσκονται κοσμήματα, κάποιες χρυσές λίρες και έργα τέχνης, τα οποία έχουν σημαντική αξία και η δήλωση τους στο περιουσιολόγιο παρέχει σημαντική πληροφόρηση στη φορολογική διοίκηση αναφορικά με το πραγματικό εισοδηματικό προφίλ του κάθε φορολογούμενου. Σύμφωνα με πληροφορίες η δήλωση τέτοιων αντικειμένων θα είναι απαραίτητη εφόσον η εμπορική τους αξία υπερβαίνει τις 30.000€. Φυσικά, η διενέργεια μίας εκτίμησης της εμπορικής τιμής των διαφόρων τιμαλφών είναι μία περίπλοκη διαδικασία που ενδεχομένως σε κάποιες περιπτώσεις να απαιτεί τη συμβολή κάποιων εξειδικευμένων εκτιμητών. Αξίζει να σημειωθεί σε αυτό το σημείο ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη θέματα της ελληνικής παράδοσης, βάσει της οποίας ένας πίνακας ζωγραφικής ή μερικές χρυσές λίρες δίνονταν σε νιόπαντρα ζευγάρια κατά την έναρξη της κοινής τους ζωής, ή σε εγγόνια από παππούδες, και επρόκειτο για περιουσιακά στοιχεία που δεν εντάσσονταν στον Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών ή εκ παραδρομής δεν δηλώθηκαν. Σε αυτές τις περιπτώσεις, εφόσον έχει επέλθει η παραγραφή το Ελληνικό Δημόσιο δεν μπορεί να αξιώσει φόρο κληρονομιάς αλλά μπορεί να θέσει ζήτημα πόθεν έσχες.

Στο περιουσιολόγιο αναμένεται να ενταχθούν επίσης χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που διαθέτουν οι φορολογούμενοι όπως ομόλογα, μετοχές, παράγωγα αλλά και συμμετοχές σε εταιρείες. Σημειώνεται ότι αυτά τα στοιχεία ήδη περιλαμβάνοντα στις δηλώσεις πόθεν έσχες των υπόχρεων προσώπων του ν. 4281/2014. Και σε αυτή την περίπτωση τα ερωτήματα είναι πολλά. Καταρχάς, στην περίπτωση που κάποιος φορολογούμενος διαθέτει ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο το οποίο περιλαμβάνει μία σειρά από χρηματοοικονομικά προϊόντα, θα αναγκαστεί να δηλώσει το κάθε ένα από αυτά ξεχωριστά ή θα επαρκεί η συνολική αξία του χαρτοφυλακίου; Η αποτίμηση και τα ποσά που θα συμπληρώνονται στο περιουσιολόγιο θα είναι σε τρέχουσες τιμές ή σε τιμές κτήσης των αξιόγραφων; Θα υπάρχει δυνατότητα αναφοράς του χρόνου κατά τον οποίο δημιουργήθηκε το χαρτοφυλάκιο ή αγοράστηκαν οι μετοχές ή δεν θα διαδραματίζει κάποιο ρόλο στη δημιουργία του περιουσιολογίου; Όλα αυτά τα ερωτήματα είναι ιδιαίτερα σημαντικά σχετικά με το διαχειριστικό βάρος που θα επιφέρει το περιουσιολόγιο στους φορολογούμενους αλλά και στο χειρισμό που θα έχουν όλα

αυτά τα στοιχεία από τη φορολογική διοίκηση. Αναφορικά με τις συμμετοχές σε εταιρείες στην Ελλάδα ή το εξωτερικό απαιτείται επίσης να προσδιοριστεί ένας σαφής χειρισμός. Για παράδειγμα, ενδέχεται μία εταιρεία να διαθέτει μικρό μετοχικό κεφάλαιο αλλά να έχει στην κατοχή της ένα χαρτοφυλάκιο απαιτήσεων ή έναν υψηλής αξίας τζίρο, οπότε δεν είναι εκ των προτέρων γνωστό αν όλοι αυτοί οι παράγοντες με κάποιο τρόπο θα λαμβάνονται υπόψη κατά τη συμπλήρωση των φορμών του περιουσιολογίου.

Τα ακίνητα του εξωτερικού, στο βαθμό που θα δημιουργηθεί μία ενιαία βάση δεδομένων της περιουσιακής κατάστασης του κάθε Έλληνα φορολογούμενου, θα χρειαστεί επίσης να εμπεριέχονται στο περιουσιολόγιο. Ακόμα όμως δεν έχουν διευκρινιστεί ζητήματα αναφορικά με την αποτίμηση των εν λόγω ακινήτων, από τη στιγμή που δεν μπορούν να υπαχθούν σε ένα σύστημα αντικειμενικών αξιών, με την επιβάρυνση αυτών με κάποιο φόρο τύπου ΕΝΦΙΑ ή με την υπεραξία που μπορεί να προκύψει από την πώλησή τους.

Μεγάλη αναστάτωση έχει φέρει το περιουσιολόγιο στους Έλληνες ομογενείς και γενικότερα στους κατοίκους εξωτερικού, υπό την φορολογική έννοια του όρου, οι οποίοι ανησυχούν μήπως χρειαστεί να δηλώσουν στην Ελλάδα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν κατά τη διαμονή και εργασία τους στο εξωτερικό. Βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, δεδομένου ότι οι κάτοικοι εξωτερικού δύνανται να εμβάσουν οποιαδήποτε ποσά στην Ελλάδα χωρίς να δικαιολογήσουν την πηγή προέλευσής τους, θα ήταν πλήρως αντιφατικό να κληθούν να συμμετάσχουν στο περιουσιολόγιο για την παγκόσμια περιουσία τους. Από τη στιγμή πάντως που η Ελλάδα δικαιούται να φορολογεί τα εισοδήματα που προέρχονται από την ημεδαπή, οι κάτοικοι εξωτερικού λογικά θα συμμετάσχουν στο περιουσιολόγιο μόνο βάσει της κινητής ή ακίνητης περιουσίας που κατέχουν στη χώρα μας.

Κλείνοντας, το περιουσιολόγιο αποτελεί ένα μεγάλο εγχείρημα που καλείται να φέρει εις πέρας η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ υπό την πίεση των δανειστών. Το Υπουργείο Οικονομικών και τα αρμόδια στελέχη οφείλουν να δώσουν διευκρινίσεις επί αυτών των όντως πολύπλοκων θεμάτων, μέσω της νομοθετικής οδού ή μέσω των ερμηνευτικών εγκυκλίων που θα απαιτηθεί να εκδοθούν. Επιπρόσθετα, η Γενική Γραμματία Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ ή gsis), οφείλει να δημιουργήσει μία εύχρηστη εφαρμογή του περιουσιολογίου, με σαφείς οδηγίες και ενδεχομένως συνεχή τηλεφωνική υποστήριξη των χρηστών.

toperiousiologio.gr

Heading
Ελληνικός Φορολογικός Οδηγός

Δείτε όλο τον Οδηγό